

Yiyiniz içiniz ancak israf etmeyiniz (Araf 31)

Banu Atabay'ın lezzetler.com Yemek Tarifleri Sitesi

TÜRKİYE'DE FOTOĞRAFÇILIĞIN BAŞLANGIÇ YILLARI

Orhan ÖZDEN (Foto ÖZDEN) Ankara 2008

Güzel sanatların (Sanayi-i Nefise) 6. Kolu olan fotoğraf, uzun araştırmalar ve deneylerden sonra 1827 yılında NICEPHORE NIEPCE tarafından duyarlı bir tabakaya 8 saat poz vererek gerçekleştirildi. Ancak bu buluş bütün işleri halletmiş sayılmazdı, daha güzel ve mükemmel neticeler alabilmek çabaları hala devam etmektedir. FOTOĞRAF Fransızca PHOTOGRAPHIE kelimesinden alınarak Türkçede fotoğraf (kısaca foto) olarak kullanılmıştır.

Fotoğrafçılık:

Müslümanlığın fotoğraf ve fotoğrafçılığı günah saymasından dolayı Türkiye'de önceleri hep gayrimüslimler tarafından uğraşılırdı.

Türkiye'de ilk fotoğrafhaneyi 1856 da RABAC adlı bir Alman açtı.

Asıl adları VICHEN ve KEVORK olarak bilinen gayrimüslim iki kardeş Abdullah biraderler adıyla (sonradan Müslümanlığı kabul etmişlerdir.) Müslüman olarak 1858 yılında İstanbul'da çalışmaya başlamışlardır. Padişah Abdülaziz ve II Abdülhamit tarafından ressamı hazreti şehriyeri (Padişah hazretlerinin ressamı) unvanıyla ödüllendirilmişlerdir.

Bundan sonra fotoğrafçılık Müslüman ve vatandaşlar tarafından yapılmaya başlamıştır.

Fotoğraf Çekimi ve Atölyeler:

Elektriğin pek çok yerde bulunmamasından dolayı ilk fotoğrafhaneler çok zor şartlar altında çalışmaya başlamışlardır. Bu sebeple geceleri fotoğraf çekmek mümkün olmamıştır. Yalnız güneşin ve ışığın bol bulunduğu yerler tercih edilmekteydi, bu yüzden binaların bahçeye bakan kısımlarında veya evlerin damlarında bir çıkıntı yaparak arka tarafı (yani fonun geldiği kısım) kapatılır, üst ve iki yan camlarla kapatılarak fotoğraf çekilirdi. Üst ve yan camların iç kısımlarında siyah ve beyaz bezlerden, teller üzerinde gidip gelebilen perdeler konulur, ışığın geliş şekline göre bu perdelerle ışık durumu ayarlanırdı. Atölyelerde fotoğraf ancak bu şekilde çekilebilirdi. Sonradan bu işler elektrik ampulleriyle yapılmaya başlanmıştır.

Camların (Negatiflerin) Banyo Yapılması:

Henüz film yokken ışığa karşı duyarlandırılmış küçük cam levhalar kullanılır ve bu camlar ORTHOCROMATIC (Kırmızı ışıktan etkilenmeyen) olduğu için kırmızı ışıkta banyo yapılır, tespit edildikten sonra camlar birbirine değmeyecek şekilde yapılmış izgaralarda kurutulurdu.

Rötuş:

Pipitri denilen basit bir alet ile yüzdeki kırışıklıkların giderilmesi ve düzgün düşmeyen gölgelerin hafifletilmesi için bir nevi düzeltme manasında gelen rötuş yapılırdı. Rötuş yapmak için Matolin denilen Terebentin ve reçine karışımı bir sıvıdanım emisyon bulunan yüzüne sürülerek kalem tutması temin edilirdi. Çeşitli sertlikte uçları bulunan kurşun kalemlerle düzeltme (rötuş) yapılır ayrıca camın arka yüzüne CARMEN (Koyu krem kıvamında bir nevi allık) denilen kırmızı boya sürülerek negatifte açık renk olan yerlere sürülerek çok koyu olan yerler hafifletilirdi.

Fotoğraf Basma (Tab):

Yaylı şase pres (tahtadan küçük alet) denilen şase presin üzerine cam negatif yerleştirilirdi kınınzı ışıkta fotoğraf kağıdı negatife üzerine konulup şase presin kapatılması ile yüzü kapalı olan şase pres kırmızı cam olarak yüzü buzlu cam pencereye kafi miktarda tutularak EKSPÖZE işlemi tamamlanmış olur. Buzlu cam kapatılarak kırmızı cam takılır. Daha önce hazırlanmış olan birinci banyoya atılır ve fotoğraf tonunu alıncaya kadar tutulur ikinci banyoya yani tespit banyosu (hiposulfit) içine atılır. Tespit işlemi bittikten sonra fotoğraflar temiz su ile yıkanır. Bu işlemleri, bizden sonraki nesiller bilemezler. Benim yaşıma (o zamanlar) müsait olmadığı için bu şekilde çalışmadım ancak bunları yapan ustalarımın yanında bulundum, tatbiki olarak gördüm ve beğenime işledim. Şu anda (2008) yaşı 70-80 in altında olan fotoğrafçıların bunları görebileceğini pek zannetmiyorum.

Pipitri:

Opal bir camın arkasından ışık verilerek rötuş işleminin yapılması için gerekli bir nevi sehpa. O zamanlar elektrik olmadığı için ya ışık gelen bir yere konulur ya da birkaç ayna yardımı ile ışık opal camın arkasına aksettirilerek rötuş yapılırdı. Sonradan elektrik ampulü kullanılmıştır.

Alüminüt Fotoğrafçılık:

Üç ayaklı bir sehpa üzerine konulmuş bir fotoğraf makinesi ve arkasında içinde birinci ve ikinci banyo bulunan küvetler ve fotoğraf kağıdıyla fotoğraf çekilir ve tab edilirdi.

